

цілому та сприятимуть потоку все нових туристів, що дозволить збільшити надходження як в місцевий, так і в державний бюджети [4, с.26].

Закарпатська область багата на історико-культурні ресурси. Провідне місце серед них займають об'єкти замкової архітектури та сакральні об'єкти. Тривалий час ця територія перебувала у складі інших держав. Сучасний стан збереженості замкових комплексів викликає занепокоєння з боку держави, а саме у спеціальних органів та структур, які створенні для охорони та реставрації пам'яток історії та культури. Наукові інститути впродовж багатьох років ведуть науково-дослідні та проектні розробки з реставрації фортифікаційних споруд України. Однак реставрація і реконструкція неможлива без надійного фінансового забезпечення. Надходження інвестицій у цю сферу може забезпечити розробка державної програми відродження та ефективного використання замкових комплексів [3].

Література

1.Гаман П.І. Розвиток рекреаційної сфери Карпатського регіону України: теорія та практика державного регулювання : [монографія] / П.І.Гаман. – Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, ЛТД, 2008. – 306 с.

2.Лужанська Т.Ю., Махлинець С.С., Тебляшкіна Л.І. Сільський туризм: історія, сьогодення та перспективи : Навчальний посібник / За редакцією д.г.н., професора Волошина І.М. – К. : Кондор, 2008. – 385 с.

3.Молнар О.С., Марченко О.І. Оцінка наявного туристично-рекреаційного потенціалу рекреаційних зон Закарпаття / О. С. Молнар, О. І. Марченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.karpati.com

4. Рожко І. Сучасний стан розвитку туризму в Українських Карпатах/ І. Рожко, В. Матвійів, А.Байдар // Матеріали третьої міжрегіональної науково-практичної конференції: Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення (16-17 травня 2002 р.). – Львів : [б.в.], 2002. — С.25-28

УДК 911:31

Г.В.МАШКА, Н.В.БУРКІВСЬКА
Мукачівський державний університет

ОЦІНКА ГЕОСИСТЕМ ТУРИСТИЧНИХ РАЙОНІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Територія Закарпатської області належить до регіонів зі значним порушенням природної рівноваги у геосистемах, про що свідчать події, які відбулися на її території. Зокрема, катастрофічні паводки, активізація сучасних геоморфологічних процесів, виникнення локальних екологічних кризових ситуацій під впливом зростання антропогенного навантаження на територію тощо. Спостереження і аналіз даних багаторічних досліджень свідчать, що виникнення повеней на Закарпатті настає в результаті взаємодії цілого ряду природних та антропогенних чинників. Найважливішими серед них є гідрометеорологічні (інтенсивні і тривалі дощі на всій площі водозборів, характер надходження води до русел річок тощо), які в поєднанні з особливостями поверхні водозборів (крутизна і величина схилів, незначна глибина залягання материнських порід, розчленованість рельєфу) відіграють

домінуючу роль у створенні умов для катастрофічних природних явищ, в тому числі й повеней [1, с.50].

Слід відзначити, що у Карпатах найгустіша в Україні гідрографічна мережа. Для гірських річок Карпат паводки різного генезису характерні протягом усього року. На розміри наслідків паводку вплинули антропогенні втручання, невідповідне для гірських умов протягом майже 200 років ведення водного, лісового і сільського господарства. Порушення технології виконання культуротехнічних робіт, що мали місце в області для поліпшення природних сіножатей і пасовищ. Внаслідок цього деревно-чагарникова рослинність разом з родючим шаром ґрунту згорталася у вали важкою технікою і механізмами, сприяло виникненню водної ерозії земель та збільшенню поверхневого стоку; Розорювання крутосхилів у гірських районах, де формуються паводки. Знищення приполонинних лісів, створення величезних (в Українських Карпатах - понад 100 тис.га) післялісових високогірних лук (полонин), особливо на Полонинському хребті (полонини Рівна, Боржава, Красна, Свидовець та ін.), зниження верхньої межі лісу з 1400 до 1200 метрів; Тривале використання полонин під пасовища погіршило водно-фізичні властивості й посилило процеси збільшення поверхневого стоку у верхів'ях; Відсутність водосховищ на гірських ріках, призначених насамперед зарегульовувати річковий стік у періоди інтенсивних опадів та можливих паводків [2, с.246].

Потужний вплив на туристичні райони Закарпатської області досліджуваної території чинять промислові об'єкти. Промислові виробництва продукують 75 типів газоподібних сполук. Майже 11 тис. т серед викидів займають металеві відходи, виробничий пил. Зазначимо, що за даними державного управління екологічної безпеки у Закарпатській області за останні десять років загальні обсяги викидів забруднювальних речовин знизились удвічі завдяки зменшенню промислового виробництва.

В гірській частині максимальне екологічне напруження створюють як сільське господарство, так і нераціональне використання лісових ресурсів. Наприклад, відсоток лісистості за останні роки знизився до критичного і становить у середньому 53% [3, с.288]. Для рівнинної та передгірської територій максимальне антропогенне навантаження зумовлене сільським господарством. Дослідивши вплив антропогенного забруднення на геостеми Закарпатської області виявлено, що порівняно з минулими роками зменшилась кількість викидів у атмосферне повітря. Таким чином встановлено, що абсолютна більшість населення цього регіону мешкає у сприятливих та задовільних умовах довкілля [4, с.6].

Екологічний стан області характеризується як стабільно напружений, хоча спад виробництва частково стримують наростання негативних процесів деградації навколишнього природного середовища. За масштабами забруднення навколишнього природного середовища Закарпатська область посідає 15-17 місце в Україні. В цілому за останні п'ять років в атмосферному повітрі області зменшився вміст діоксиду сірки, кадмію, свинцю та цинку. Не змінився рівень забруднення пилом, оксидом вуглецю, діоксидом азоту, фенолом, аміаком, формальдегідом, сажею й оксидом азоту. Спостерігається

тенденція збільшення змісту в атмосферному повітрі сірководню, заліза, марганцю, міді, нікелю та хрому. Гострою залишається ситуація з викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря від автотранспорту, їхня частка становить 92% загального обсягу викидів у місті [5, с.371].

Література

1. Стойко С. М. Сучасні види антропогенного впливу на життєве середовище / С.М. Стойко, І. Б. Койнова // Український географічний журнал. – 2012. - № 1. – С. 50 - 57.
2. Кирилюк М. І. Водний баланс і якісний стан водних ресурсів Українських Карпат / М. І. Кирилюк. – Чернівці : Рута, 2009. – 246 с.
3. Ковальчук І.П. Проблеми оптимізації водного господарства та гідроекологічної ситуації у Закарпатській області / І.П. Ковальчук // Лісівнича. академія наук України: наукові праці. – Львів : Вид. НУ Львівська політехніка, 2009. – № 2. – С. 288.
4. Ковальчук А.А. Причини катастрофічних паводків у Закарпатті і перспективи їх уникнення у майбутньому. Природні екосистеми Карпат в умовах посиленого антропогенного впливу. / А.А. Ковальчук, В.І. Ніколайчук, М.М. Бойко // Міжнародна науково-практична школа для молодих вчених і спеціалістів. Наук. Вісник Ужгородського університету : Ужгород. – 4-7 жовтня. – 2011. – Біологія. – №9. – С. 6.
5. Гошовський С. Екологічна безпека техноприродних геосистем у зв'язку з катастрофічним розвитком геологічних процесів / С. Гошовський, Г. Рудько, Б. Преснер. – Львів-Київ. – 2010. –371 с.

УДК 378:388:911

Л.І.МЕДВІДЬ, К.М.МОВЧАН
Мукачівський державний університет

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

У системі вищої освіти України гостро стоїть проблема співвідношення теоретичної та практичної підготовки. Відсутність достатньої матеріальної бази та інші проблеми призводять до теоретичного вивчення дисциплін.

Спрямованість України до вимог ЄС потребує розробки нових освітніх моделей професійної підготовки фахівців туризму, здатних забезпечити сталий розвиток туризму. На відміну від європейських країн із стійкою історичною традицією розвитку туризму, Україна змушена створювати сучасну національну систему підготовки майбутніх фахівців для потреб туристичної галузі істотно нових якостей.

В українських вищих навчальних закладах частка практичної підготовки студентів становить 15% – 20%, а у закордонних закладах освіти на практичну підготовку відводиться не менше 50%. Таким чином, використання іноземного досвіду для організації практичної складової підготовки фахівців туристичної галузі передбачає запозичення іноземного досвіду організації кадрового та ресурсного взаємообміну між закладами освіти і туристичними підприємствами. Аналіз досвіду країн Європейського Союзу дасть змогу оптимізувати процес професійної підготовки фахівців туризму в Україні.

Сьогодні професійна освіта в галузі туризму в різних країнах світу пов'язана з науковим вивченням туризму як соціально-економічного явища, що здійснюється за допомогою різноманітних підходів і методів. Відмінність між